

Міністерство освіти і науки України

ОДЕСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ

НН Інженерно-будівельний інститут
Кафедра Філософії, політології, психології та права

СИЛАБУС освітнього компонента – ОК 3 Історія і філософія науки

Освітній рівень	третій (доктор філософії)
Галузь знань	19 Архітектура та будівництво
Спеціальність	191 Архітектура та містобудування
Освітня програма	ОНП Архітектура та містобудування
Обсяг освітнього компонента	3 кредити ECTS (90 академічних годин)
Види аудиторних занять	лекції, практичні
Індивідуальні завдання	-
Форми підсумкового (семестрового) контролю	екзамен

Викладач (Викладачі):

Д. філос. н., професор, професор кафедри філософії, політології, психології та права Ханжи В. Б.

В процесі вивчення освітнього компонента у здобувачів вищої освіти сформуються навички та вміння розв'язувати типові та складні задачі, у тому числі дослідницького та інноваційного характеру у сфері архітектури та містобудування, здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономії, вміння використання теоретико-методологічного апарату сучасної науки під час провадження наукових досліджень.

Передумови для вивчення освітнього компонента: знання та вміння, отримані при вивченні дисципліни «Філософія» на першому (бакалаврському) освітньому рівні, а саме: загальна обізнаність щодо фундаментальних понять історії та філософії науки; знання ключових характеристик основних філософських та наукових парадигм, сутності зв'язків між філософським та конкретно-науковим знанням; розуміння закономірностей когнітивних процесів; вміння використання методологічних принципів і культивування етичних цінностей у професійній діяльності.

Програмні результати навчання:

РН03. Розробляти та досліджувати концептуальні, математичні і комп'ютерні моделі процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів в архітектурі та містобудуванні й дотичних міждисциплінарних напрямках.

РН05. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу та експериментальних досліджень, комп'ютерного моделювання, наявні літературні дані.

РН09. Складати пропозиції щодо міжнародного наукового співробітництва, фінансування наукових та інноваційних проектів.

Диференційовані програмні результати навчання:

знати:

- закономірності когнітивних процесів;
- види та джерела інформації;
- форми, методи та засоби ідентифікації, пошуку та зберігання інформації;

- сутність та етапи дослідницького процесу;
- інформативні критерії оцінки процесів, функцій, явищ;
- можливості та обмеження різних методів дослідження;
- поняття новизни дослідження;
- наукометричні бази і платформи (наприклад, Scopus, Web of Science та ін.);

володіти:

- здатністю оперувати філософськими категоріями та доктринами;
- базисними підставами для обговорювання наукового знання; здатністю викладати свої погляди та приймати власні рішення;
- нормами дослідницької етики;
- методологією наукового дослідження;
- основами риторики та теорії аргументації;
- професійною лексикою та термінологією відповідно до напрямку наукового дослідження;
- технологією написання й стандартами оформлення наукових робіт до національних та міжнародних наукових видань;

вміти:

- постійно вдосконалювати свій освітній та загальнокультурний рівень;
- самостійно виконувати освітню та наукову діяльність;
- аналізувати основні теорії та концепції за напрямом дослідження;
- інтерпретувати результати досліджень за обраним науковим напрямом;
- проводити критичний аналіз сучасної наукової літератури;
- адекватно оцінювати досягнення та обмеження досліджень за обраним науковим напрямом;
- визначати ступінь вирішення проблем та потреби сучасної науки;
- формулювати дослідницькі питання та гіпотези;
- обирати та використовувати методи дослідження, адекватні для досягнення мети та завдань наукового проекту;
- визначати новизну, оцінювати теоретичну та практичну значущість дослідження;
- проводити мета-аналіз даних, систематизувати їх;
- володіти культурою мовлення, методами аргументації;
- представляти та обговорювати результати своєї роботи українською та іноземною (англійською) мовами в усній та письмовій формі.

Тематичний план

Тема 1. Предмет, функції, мета і принципи історії і філософії науки. Філософські проблеми наукового пізнання.

Тема 2. Категорія «буття» в філософії. Онтологічні підходи в історії філософії як фундаментальна підстава наукових концепцій. Натуральна та структурна онтологія.

Тема 3. Філософська проблема матерії та її основних характеристик.

Тема 4. Простір та час як основні форми та атрибути буття. Субстанціальна (І. Ньютон) та реляційна (А. Ейнштейн) концепції простору та часу. Проблема спрямованості часу. Час в онтологічному та антропологічному аспектах.

Тема 5. Свідомість як філософська проблема, історико-філософські підходи у її вивченні. Свідомість та несвідоме. Свідомість та мова.

Тема 6. Пізнання як філософська проблема. Знання як об'єкт гносеології. Знання та його сателіти. Проблема істинності знань.

Тема 7. Методологія наукового пізнання. Філософія і наука в історичному пошуку метода. Класифікація методів пізнання. Форми організації наукового знання. Закономірності розвитку наукового знання.

Тема 8. Системний підхід та загальна теорія систем. Діалектика як метод та теорія пізнання. Альтернативи діалектиці. Синергетика як теорія і метод дослідження систем, що самоорганізуються.

Тема 9. Логіка як наука. Класифікація логічних систем. Дедуктивна та індуктивна логіка.

Тема 10. Специфіка людського буття. Антропний принцип та ідея людиномірності науки. Етичний та естетичний виміри наукового знання. Взаємозв'язок філософської антропології, етики, естетики і галузей архітектури та містобудування.

Критерії оцінювання та засоби діагностики

Мінімальний та максимальний рівень оцінювання щодо отримання «екзамену» за освітнім компонентом «Історія і філософія науки» складає від 60 балів до 100 балів.

За освітнім компонентом передбачено виконання не передбачено.

Семестровий контроль проводиться у формі екзамену.

Загальна семестрова оцінка є сумою балів двох складових:

1) поточного контролю протягом семестру шляхом накопичення балів: оцінювання виступів під час обговорення тем на практичних заняттях, відповідей, отриманих через усне опитування на практичних заняттях, участі у бесідах та дискусіях - разом 60 балів;

2) підсумкового контролю під час екзаменаційної сесії (екзамен) - кількість балів від 24 до 40 балів.

Інформаційне забезпечення

Основна література

1. Запорожан В. М. Етика розуму в добу технологічних викликів / В. М. Запорожан, І. А. Доннікова, В. Б. Ханжи // Біоетика: від теорії до практики / відп. ред. О. О. Кришталь. – Київ : ВД «Авіцена», 2021. С. 17–28.

2. Кадієвська І. А. Історія і філософія науки : метод. вказівки / І. А. Кадієвська, В. В. Сазонов. – Одеса : ОДАБА, 2015. 59 с.

3. Петінова О. Б. Філософія: навчальний посібник / О. Б. Петінова. – Одеса, 2019. 304 с.

4. Петрушенко В. Філософія і методологія науки – Навчальний посібник / В. Петрушенко ; вид. 2-ге, випр. і доп. - Львів : Новий Світ – 2021. 200 с.

5. Petrushenko V. Lectures in Philosophy. Tutorial Book in English / Viktor Petrushenko, Oksana Petrushenko. - Lviv : Magnolia 2006, 2018. 284 p.

Допоміжні джерела інформації

6. Богатая Л. Н. Методология современной гуманитаристики: некоторые направления развития : монография. - Одесса : Издатель С. Л. Назарчук, 2020. 284 с.

7. Голубович И. В. Проблемы современной антропологии. - Ч. 1. : Самоопределение антропологии. Структура антропологического знания : учебное пособие / Голубович И. В., Петриковская Е. С., Тихомирова Ф. А. - Одесса : Акватория, 2015. 132 с.

8. Єршова-Бабенко І. В. Психомірність соціальної реальності в аспекті самоорганізації як предмету соціально-філософського і психосинергетичного аналізу / І. В. Єршова-Бабенко, Д. М. Козобродова. Монографія. – Одеса, ФОП Бондаренко М. О., 2020. 197 с.

9. Запорожан В. Н. Между добром и злом: нравственное самоопределение человека / В. Н. Запорожан, И. А. Донникова, В. Б. Ханжи. — Одесса : ОНМедУ, 2020. 264 с.

10. Кремень В. Г. Філософія: Логос, Софія, Розум: підручник для студ. вищ. навч. закл. / В. Г. Кремень, В. В. Ільїн. – К.: Книга, 2006. 432 с.

11. Лозовой В. О. Філософія. Логіка. Етика. Естетика: підручник для студ. вищ. навч. закл. / В. О. Лозовой, С. М. Пазиніч, О. С. Пономорьов. – Х.: Право, 2009. 578 с.

12. Сморгж Л. О. Філософія.: Нав. Посібник / Л. О. Сморгж. – Київ : Кондор, 2006. 416 с.

13. Ханжи В. Б. Парадигмы времени: от онтологического к антропологическому пониманию / В. Б. Ханжи. - Херсон : Гринь Д. С., 2014. 360 с.

14. Цофнас А. Ю. Избранные статьи: метафизика и онтология, гносеология и методология, философская антропология и социальная онтология / Ред.-сост. Е. М. Иванова, Л. Л. Леоненко, Д. Н. Ляшенко / Отв. ред. А. П. Овчинникова. - Одесса : Издатель С. Л. Назарчук, 2020. 308 с.